

VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

Apskričių valstybinėms mokesčių
inspekcijoms

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS AKCIZŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO

Informuojame, kad 2023 m. gegužės 9 d. buvo priimtas Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo (toliau - AĮ) pakeitimas Nr. XIV-1933¹ (toliau - Pakeitimas).

Pakeitimu nuo 2024 m. sausio 1 d.:

1. akcizų objektu tampa šildymui skirtos durpės, kurioms taikomas 10 eurų už toną produkto akcizų tarifas. Nustatoma, kad apmokestinant šias durpes taikomos tik AĮ 20, 21, 22, 43 straipsnių ir II skyriaus penktojo skirsnio nuostatos (analogiška tvarka taikoma akmens anglims, koksui ir lignitui).

Pažymėtina, kad asmenys, prekiaujantys šildymui skirtomis durpėmis ir 2024 m. sausio 1 d. laikantys šildymui skirtas durpes, privalo centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka per 5 darbo dienas inventorizuoti 2024 m. sausio 1 d. jiems nuosavybės teise priklausančias šildymui skirtas durpes ir inventorizacijos aktą pateikti mokesčių administratoriui. Šie asmenys iki 2024 m. vasario 15 d. privalo deklaruoti ir sumokėti akcizus AĮ 55 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka;

2. panaikinamas AĮ 27 straipsnio 1 dalies 8 punkte nustatytas etilo alkoholio ir alkoholinių gėrimų atleidimo nuo akcizų atvejis, t. y., nuo akcizų neatleidžiamas dehidratuotas etilo alkoholis, skirtas biodegalų ir (ar) jų komponentų, ir (ar) biokuro gamybai Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo nustatyta tvarka;

3. AĮ 27 straipsnis papildomas naujais etilo alkoholio ir alkoholinių gėrimų atleidimo nuo akcizų atvejais, nustatant, kad nuo akcizų atleidžiamas:

3.1. etilo alkoholis, skirtas moksliniams tyrimams (AĮ 27 straipsnio 1 dalies 9 punktas);

3.2. etilo alkoholis, naudojamas medicinos priemonių gamybos procesams, jeigu galutiniame produkte nėra etilo alkoholio (AĮ 27 straipsnio 1 dalies 10 punktas);

4. nustatoma, kad į AĮ 27 straipsnio 2 dalies taikymo sritį papildomai patenka AĮ 21 straipsnio 1 dalies 5, 6, 7, 9, 10 punktuose nustatyti etilo alkoholio ir alkoholinių gėrimų atleidimo nuo akcizų atvejai. Taigi, minėtoji dalis išdėstoma taip: „Panaikinus akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą arba importuojant etilo alkoholį, nurodytą šio straipsnio 1 dalies 1, 3, 4, 5, 6, 7, 9 ir 10 punktuose, akcizai neskaičiuojami. Konkrečią šio straipsnio 1 dalyje nurodytą lengvatų taikymo tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija“;

5. keičiasi (didėja) akcizų tarifai gazoliams, nurodytiems AĮ 37 straipsnio 1 ir 2 dalyje:

¹ Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo Nr. IX-569 1, 2, 3, 27, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 43, 53, 58-1, 59 straipsnių, II skyriaus penktojo skirsnio pakeitimo, įstatymo papildymo nauju 3 priedu ir 40 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymas.

5.1. gazoliams, nurodytiems AĮ 37 straipsnio 1 dalyje, taikomas 410 eurų už 1 000 litrų produkto akcizų tarifas (ankstesnis tarifas 372 eurų už 1 000 litrų produkto);

5.2. šildymui skirtiems gazoliams (buitiniam krosnių kurui), pažymėtiems AĮ 44 straipsnyje nustatyta tvarka, taikomas 60 eurų už 1 000 litrų produkto akcizų tarifas (ankstesnis tarifas 21,14 euro už 1 000 litrų produkto);

6. patikslinama kam taikomas AĮ 37 straipsnio 3 dalyje nurodytas 60 eurų už 1 000 litrų produkto akcizų tarifas, t. y., šis tarifas taikomas gazoliams, skirtiems naudoti žemės ūkio veiklos, įskaitant akvakultūros ar verslinės žvejybos vidaus vandenyse veiklą, subjektams žemės ūkio produktų gamybai naudojamose žemės ūkio technikoje (įskaitant traktorius), žvejybos laivų varikliuose;

7. panaikinamos akcizų lengvatų energiniams produktams iš biologinės kilmės medžiagų ar su jų priedais, nustatytos AĮ 40 straipsnyje (AĮ 40 straipsnis pripažįstamas netekusiu galios);

8. panaikinami tam tikri 43 straipsnio 1 dalyje nurodyti energinių produktų atleidimo nuo akcizų atvejai, t. y., nuo akcizų neatleidžiami:

8.1. naftos dujos ir dujiniai angliavandeniliai, išpilstyti į buitinius dujų balionus;

8.2. neišpilstytos naftos dujos ir dujiniai angliavandeniliai, įsigijami arba importuojami centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka registruotų vartotojų, tiekiančių (naudojančių) jas (juos) buitinėms reikmėms (šildymui, maisto ruošimui ir pan.), įskaitant asmenis, kurie išpilsto naftos dujas į buitinius dujų balionus;

8.3. neišpilstytos naftos dujos ir dujiniai angliavandeniliai, registruotų vartotojų tiekiami į grupinius įrenginius, per kuriuos jie gali būti tiekiami tik buitinėms reikmėms.

Atitinkamai panaikinamas reikalavimas nurodytų lengvatų (atleidimo nuo akcizų pagrindų) taikymo tvarką nustatyti Vyriausybei ar jos įgaliotai institucijai.

9. AĮ II skyriaus 5 skirsnis papildomas nuostatomis, susijusiomis su šildymui skirtomis durpėmis;

10. akmens anglims nustatomas vienas bendrasis akcizų tarifas (7,53 euro už toną produkto), t. y., Pakeitimu panaikinamas sumažintas akcizų tarifas akmens anglims, naudojamiems verslo reikmėms (buvusi AĮ 54 straipsnio 2 dalis);

11. koksui ir lignitui nustatomas vienas bendrasis akcizų tarifas (8,98 euro už toną produkto), t. y., Pakeitimu panaikinamas sumažintas akcizų tarifas koksui ir lignitui, naudojamiems verslo reikmėms (buvusi AĮ 55 straipsnio 2 dalis);

12. nustatomi akmens anglių, kokso, lignito ir šildymui skirtų durpių atleidimo nuo akcizų atvejai (AĮ 54 straipsnis), t. y., šie produktai atleidžiami nuo akcizų kai:

12.1. yra išgabenami į kitą Europos Sąjungos valstybę narę;

12.2. yra eksportuojami.

Taip pat nustatoma, kad tais atvejais, kai akcizai už akmens anglis, koksą, lignitą ir šildymui skirtas durpes, kurie vadovaujantis AĮ 54 straipsnio 1 dalies nuostatomis yra atleidžiami nuo akcizų, yra sumokėti, jie gražinami Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka;

13. patikslinamas 58¹ straipsnio 1 dalies 3 punktas, aiškiai nurodant, kad nuo akcizų atleidžiamos gamtinės dujos naudojamos kaip variklių degalai, išskyrus naudojamas stacionariose įrangose;

14. atsižvelgiant į aukščiau nurodytus pakeitimus, atlikti kiti techninio / redakcinio pobūdžio pakeitimai.

Pakeitimu nuo 2025 m. sausio 1 d.:

1. įsigalioja nauja akcizų mokesčio sudedamoji dalis - anglies dioksido dedamoji (toliau - CO₂ dedamoji), kuri pagal AĮ 3 straipsnį 8¹ dalį apibrėžiama kaip, eurai išreikiama akcizų tarifo dalis, taikoma akcizais apmokestinamam energiniam produktui (kintamoji akcizų mokesčio dalis);

2. AĮ papildomas nauju 3 priedu „Anglies dioksido dedamoji 2025-2030 metais“ (atitinkamai buvęs AĮ 3 priedas yra laikomas AĮ 4 priedu), kuriame nustatoma energinių produktų CO₂ dedamoji 2025-2030 metams išreikišta eurai, kuri taikoma šiame priede nurodytiems energiniams produktams (kintamoji akcizų mokesčio dalis):

Energiniai produktai	2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.	2030 m.
Benzinas, Eur/1 000 l	24	48	72	96	120	144
Žibalas, Eur/1 000 l	27,1	54,2	81,3	108,4	135,5	162,6
Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo 37 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyti gazoliai, KN 2710 19 91–2710 19 99 subpozicijose klasifikuojami energiniai produktai, Akcizų įstatymo 38 straipsnio 2 dalyje nurodytas skystasis kuras (mazutai), Eur/1 000 l	26,2	52,4	78,6	104,8	131	157,2
Akcizų įstatymo 38 straipsnio 1 dalyje nurodytas skystasis kuras (mazutai), Eur/t	31,2	62,4	93,6	124,8	156	187,2
Naftos dujos ir dujiniai angliavandeniliai (išskyrus gamtines dujas), Eur/t	30,6	61,2	91,8	122,4	153	183,6
Akmens anglys, Eur/t	21,8	43,6	65,4	87,2	109	130,8
Koksas ir lignitas, Eur/t	32	64	96	128	160	192
Šildymui skirtos durpės, Eur/t	16,6	33,2	49,8	66,4	83	99,6

3. AĮ papildomas 43 straipsnio 1¹ dalimi, kurioje nustatoma, kad CO₂ dedamoji netaikoma energiniams produktams, kurie naudojami kaip šildymui skirtas kuras arba kaip variklių degalai stacionarioje įrangoje ar įrangoje, kuri naudojama statyboje, kai tenkinamos visos šios sąlygos:

3.1. energinius produktus naudoja daug energijos suvartojantis juridinis asmuo;

3.2. energiniai produktai naudojami įrenginiuose arba jų dalyse, kurie naudojami vykdant Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo 1 priede nurodytą veiklą;

4. AĮ papildomas 43 straipsnio 1² dalimi, kurioje nustatoma kas laikoma daug energijos suvartojančiu juridiniu asmeniu pagal AĮ 43 straipsnio 1¹ dalies nuostatas, t. y., juo laikomas juridinis asmuo, kuris atitinka vieną iš šių sąlygų:

4.1. energinių produktų ir elektros energijos, naudojamų AĮ 43 straipsnio 1¹ dalyje nurodytais atvejais, pirkimo kaina ar gamybos savikaina (išskyrus atskaitomą pridėtinės vertės mokesčio sumą) sudaro ne mažiau kaip 3 procentus gamybos vertės (kuri apskaičiuojama prie pajamų (išskyrus pridėtinės vertės mokestį), įskaitant bet kokias subsidijas ar dotacijas, turinčias įtakos galutinei prekės arba paslaugos kainai, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatyme, pridėjus pagamintos produkcijos, nebaigtos gamybos ir įsigytų prekių ir (ar) paslaugų, skirtų perparduoti, pokyčių sumą, atėmus prekių ir (ar) paslaugų, skirtų perparduoti, pirkimo sumą (išskyrus atskaitomą pridėtinės vertės mokesčio sumą)) per kalendorinius metus;

4.2. mokėtina akcizų suma už energinius produktus ir elektros energiją, naudojamus AĮ 43 straipsnio 1¹ dalyje nurodytais atvejais, sudaro ne mažiau kaip 0,5 procento skirtumo tarp visų pridėtinės vertės mokesčiu apmokestinamų pardavimų, įskaitant eksportą, sumų (išskyrus

pridėtinės vertės mokestį) ir pridėtinės vertės mokesčiu apmokestinamų pirkimų, įskaitant importą, sumų (išskyrus atskaitomą pridėtinės vertės mokesčio sumą) per kalendorinius metus;

5. AĮ papildoma 43 straipsnio 1³ dalimi, kurioje nustatoma, kad CO₂ dedamoji netaikoma:

5.1. naftos dujoms ir dujiniams angliavandeniliams, išpilstytiems į buitinius dujų balionus;

5.2. neišpilstytoms naftos dujoms ir dujiniams angliavandeniliams, įsigyjamiems arba importuojamiems centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka registruotų vartotojų, tiekiančių (naudojančių) jas (juos) buitiniams reikmėms (šildymui, maisto ruošimui ir pan.), įskaitant asmenis, kurie išpilsto naftos dujas į buitinius dujų balionus;

5.3. neišpilstytoms naftos dujoms ir dujiniams angliavandeniliams, centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka registruotų vartotojų tiekiamiems į grupinius įrenginius, per kuriuos jie gali būti tiekiama tik buitiniams reikmėms;

6. atsižvelgiant į šio rašto 5 punkte nurodytus pakeitimus, pakeičiama AĮ 43 straipsnio 2 dalis, kurioje nustatoma, kad AĮ 43 straipsnio 1¹, 1² ir 1³ dalyse nustatytos lengvatos taikomos tiesiogiai arba grąžinant CO₂ dedamąją. AĮ 43 straipsnio 1, 1¹, 1² ir 1³ dalyse nurodytų lengvatų taikymo tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija. Apskaitos reikalavimus AĮ 43 straipsnio 1³ dalies 2 ir 3 punktuose nurodytiems registruotiems vartotojams nustato centrinis mokesčių administratorius;

7. pakeičiamas gazoliams, nurodytiems AĮ 37 straipsnio 1 dalyje, taikomas pastoviosios dalies akcizų tarifas, t. y., šiems gazoliams taikomas 466 eurų už 1 000 litrų produkto pastoviosios dalies tarifas (2024 m. taikomas 410 eurų už 1 000 litrų produkto akcizų tarifas);

8. pakeičiamas akmens anglims, koksui ir lignitui taikomas pastoviosios dalies akcizų tarifas - 15 eurų už toną produkto (2024 m. akmens anglims taikomas - 7,53 euro už toną produkto akcizų tarifas, o koksui ir lignitui - 8,98 euro už toną produkto akcizų tarifas);

9. pakeičiamas šildymui skirtoms durpėms taikomas pastoviosios dalies akcizų tarifas - 20 eurų už toną produkto (2024 m. taikomas - 10 eurų už toną produkto akcizų tarifas);

10. atsižvelgiant į aukščiau nurodytus pakeitimus, atlikti kiti techninio / redakcinio pobūdžio pakeitimai.

Pakeitimu nuo 2026 m. sausio 1 d.:

1. energiniams produktams, nurodytiems AĮ 3 priede „Anglies dioksido dedamoji 2025-2030 metais“ taikoma CO₂ dedamoji nustatyta 2026 metams išreikšta eurai (kintamoji akcizų mokesčio dalis);

2. pakeičiamas gazoliams, nurodytiems AĮ 37 straipsnio 1 dalyje, taikomas pastoviosios dalies akcizų tarifas, t. y., šiems gazoliams taikomas 500 eurų už 1 000 litrų produkto pastoviosios dalies tarifas (2025 m. taikomas 466 eurų už 1 000 litrų produkto akcizų tarifas);

3. pakeičiamas akmens anglims, koksui ir lignitui taikomas pastoviosios dalies akcizų tarifas - 30 eurų už toną produkto (2025 m. taikomas - 15 eurų už toną produkto akcizų tarifas);

4. pripažįstamas netekusiu galios AĮ 58¹ straipsnio 1 dalies 4 punktas, t. y., nuo akcizų už gamtines dujas neatleidžiamos buitiniams gamtinių dujų vartotojams, kaip jie apibrėžti Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatyme, taip pat asmenims, kurie pagal Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymą turi paramos gavėjo statusą, tiekiamos gamtinės dujos;

5. keičiasi AĮ 59 straipsnio 2 ir 3 dalyje nurodytoms gamtinėms dujoms taikomi akcizų tarifai, taip pat šis straipsnis papildomas 4 dalimi:

5.1. gamtinėms dujoms, kurios naudojamos kaip šildymui skirtas kuras, išskyrus AĮ 59 straipsnio 3 dalyje nurodytą atvejį, taikomas 1,50 euro už vieną megavatvalandę produkto akcizų tarifas (anksčiau taikytas 1,08 euro už vieną megavatvalandę produkto akcizų tarifas);

5.2. gamtinėms dujoms, kurios naudojamos kaip šildymui skirtas kuras verslo reikmėms, taikomas 1 euro už vieną megavatvalandę produkto akcizų tarifas (anksčiau taikytas 0,54 euro už vieną megavatvalandę produkto akcizų tarifas);

5.3. gamtinėms dujoms, kurios tiekiamos buitiniams gamtinių dujų vartotojams, kaip jie apibrėžti Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatyme, taip pat asmenims, kurie pagal Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymą turi paramos gavėjo statusą, taikomas 0,50 euro už vieną megavatvalandę produkto akcizų tarifas;

6. atsižvelgiant į aukščiau nurodytus pakeitimus, atlikti kiti techninio / redakcinio pobūdžio pakeitimai.

Teisės departamento direktorė

Rasa Virvilienė

